

att sedelfabrikation och sedelmakuleringen ordnas på ett sätt, att större delen af de 90,000 R:dr, som härföre hittills utgått årligen, besparas; samt slutligen:

att sådana lättnader, vid liquidier och depositioner, beredas allmänheten, att Banken, åtminstone i någon mån, kan uthärda täflan med Enskilda Banken i Stockholm, om depositions- samt upp- och afskrifningsrörelsen.

Om remiss härå till Banko-Utskottet anhålles värdsammast.

C. A. Larsson
från Östergötland.

N:o 203.

Af Herr C. A. Larsson: Med förslag till åtskilliga indragningar och besparingar på Riksstatens särskilda Hufvudtullar.

Med anledning af den till Stats-Utskottet remitterade Kongl. Maj:ts nådiga Proposition om Statsverkets tillstånd och behof, samt med särskildt fästadt afseende på den omständigheten, att så stora anslag tagas i anspråk, att Statsverkets inkomster befinnas otillräckliga för utgifternas bestridande, utan Kongl. Maj:t äskar särskild vapenskatt samt förhöjning af tullen och bränvinstillverkningsafgiften, tager jag mig friheten fästa Höglofliga Stats-Utskottets uppmärksamhet på följande omständigheter; väl vetande att detta Utskott nogsamtt öfverväger alla de i den Kongl. Propositionen förekommande förslag, såväl till nya inkomsters beredande som ock nya utgifters godkännande, torde det dock icke anses förmätet af enskild riksdagsman, att emot båda delarne göra de erinringar, hvartill omständigheterna kunna föranleda:

Förhöjningen af socker och kaffetullen skulle i betydlig grad komma att drabba den fattigare delen af befolkningen, enär dessa födoämnen numera konsumeras till högst betydlig grad af nämnda samhällsklass, hvadan den utvägen icke är att rekommendera.

Tobakstullen deremot skulle visserligen kunna tillgripas; men måne icke luredrejeriet med tobak härigenom skulle blifva än mera lockande.

Bränvinsbränningsafgiftens förhöjning skall väcka allmän ovilja inom landet och måhända snarare minska än höja inkomstbeloppet, enär retelsen till lagöfverträdelse deraf uppkommer.

Det vill dessutom synas, att då Staten eger en årlig inkomst af mera än 35 $\frac{1}{2}$ millioner Riksdaler, man borde så kunna sammanjemka behofven, att denna ofantliga summa kunde betäcka alla billiga anspråk utan förhöjning i de redan dryga skatterna.

Beträffande deremot utgifterna under *Första* Hufvudtiteln, så torde, vid granskning af densamma, icke vara otänkbart, att en eller annan besparing möjligen kunde åvägbringas, utan att hvarken Kongl. Maj:t eller Dess höga anförendter derigenom tillskyndades någon minskning uti de af dem påräknade inkomster för egen del.

Jag föreställer mig nemligen möjligheten att åtskillige s. k. hofembetsmän eller betjening skulle kunna indragas och en ändamålsenligare förvaltning införas vid de Kongl. slotten och derunder lydande jordar och ängar, hvadan redan på *Första* Hufvudtiteln besparingarne kunde taga sin början. — Den af Kongl. Maj:t äskade förhöjning i anslaget till Hennes Kongl. Höghet Prinsessan Eugenie har icke blifvit i Stats-Rådet tillstyrkt, så vidt af den Kongl. Propositionen kan utrönas, och torde måhända bära, ensamt ur detta formela skäl, lemnas otillfredsställd; men äfven om den anmärkta omständigheten skulle lemnas utan uppmärksamhet, torde flera talande skäl förefinnas för Kamrarnes vägran till berörda anslag, enär det icke gerna må antagas, att den åt bemälda Prinsessa på ordinarie stat anvisade summa 18,000 R:dr om året skulle i verkligheten befinnas otillräcklig.

Hvad härnäst angår de på samma Hufvudtitel äskade 151,000 R:dr till ombyggnad af Kongl. Hofstallet, så vågar man hoppas, att jemväl detta anslag må blifva af Riksdagen förvägradt, enär medlen icke synas kunna anskaffas utan skatternas förökande.

Ehuru förhöjningen i anslagen till *Andra* Hufvudtiteln icke synes utgöra mer än 8,125 R:dr till åtskilliga nya löner och arfvoden samt 24,152 R:dr för arkivbyggnad samt ombyggnad af kaj vid Göta Hofrätt, så torde nödigt vara att tillse, huruvida icke några af de på denna titel uppförda ordinarie anslag kunde minskas eller indragas. Jag yrkar fördenskull, att Utskottet ville föreslå hos Riksdagen den minskning i anslagen på *Andra* Hufvudtiteln, som må kunna åvägbringas, utan att ärendenas behöriga gång derigenom äfventyras.

Vid *Tredje* Hufvudtiteln tager jag mig friheten fästa uppmärksamheten derpå: att landet uppoffrar allt för stora summor på sin utrikes ministerstat. — Sålunda kosta våra ombud:

i Wien: 48,800 R:dr, deraf Envoyéen	R:dr	44,000.
och Legationssekreteraren	"	4,800.
i St Petersburg: 76,800 R:dr, deraf till Envoyéen	"	64,000.
till Legationssekreteraren	"	8,000.
och till en Attaché	"	4,800.
i Paris: 79,800 R:dr, deraf till Envoyéen	"	64,000.
till Legationssekreteraren	"	8,000.
till en Attaché	"	4,800.
och till en Predikant	"	3,000.
i London: 76,000 R:dr, fördelade emellan		
Envoyé	"	64,000.
Legationssekreterare	"	8,000.
samt Attaché	"	4,000.
i Berlin: Envoyé 32,000 R:dr, Legationssekreteraren 4,000	"	36,000.
i Köpenhamn alldeles lika	"	36,000.
i Haag: endast Envoyé	"	32,000.
i Brüssel och Wiesbaden	"	16,000.
i Madrid, Ministerresident	"	16,000.
i Lissabon, Chargé d'affaires	"	4,000.
i Italien	"	4,000.
i Athen	"	2,000.
i Constantinopel: Envoyé	22,000.	
Legationssekreteraren	4,800.	
Drogman	2,000.	
Predikant	3,000.	
	"	31,800.
hvarförutan till de 4 sistnämnda platserna utgå af konsulsfonden	"	10,500.
Deremot utgår till Ministerresidenten i Washington endast 8,000.		
äfvensom från konsulsfonden	3,000.	
	"	11,000.

Uppljningsvis har jag velat nämna: att dessa summor äro hemtade ur de räkenskaper, som granskades vid 1862 års Statsrevision, men som anslaget sedermera icke undergått någon väsentlig förändring, så vill jag förmoda, att desamma äro fullt exakta.

Frågan är nu huruvida det för Sverige kan vara nödvändigt att bekosta en så dyrbar ministerstat som denna; man kan snarare befara att vår utrikes kredit lider skada af ett dylikt användande af Statens medel. Att åstadkomma någon förnuftig besparing på Tredje Hufvudtiteln hade jag föreställt mig skulle snarare höja än sänka vårt anseende i utländningens ögon, hvadan jag tager mig friheten påyrka, att Riksdagen måtte besluta en lämplig besparing på ifrågasvarande Hufvudtitel till det belopp, som kan blifva af Höglofliga Stats-Utskottet föreslaget.

Uti *Fjerde* hufvudtiteln har Kongl. Maj:t äskat högst betydliga förhöjningar. Det kan af ingen förnekas, att landets försvar är oss alla dyrbart; men en annan fråga är, om sättet för detta försvars åvägabringande är fullt öfverensstämmande med det rätta. Så länge icke det frivilliga skarpskytteväsendet och ett derpå grundadt nationalförsvar med mera värma omhuldade från Styrelsens sida, vinner försvarsväsendet icke den tillit i folkets omdöme som vore nödigt för åvägabringande af de uppoffringar, som för ändamålet påkallas. Man tror sålunda icke, att det gamla indelningsverket är det ändamålsenligaste försvarssystemet, enär detta med sina bördor trycker hårdast på en enda samhällsklass, jordbrukaren. Det vore fördenskull hög tid att tänka på en reform härutinnan, såvida man skall komma i tillfälle att jemnare fördela de kostnader, som drabba landet i och för försvarsväsendets ändamålsenliga ordnande. Skulle man i närvarande stund vara nödsakad till några större uppoffringar, så vore det för anskaffande af dugliga gevär, sedan sig visat, att alla på sednare riksdagar för ändamålet beviljade medel blifvit snart sagdt bortkastade i ohag; men att bevilja 6,700 R:dr till 6 nya tjenster i Arméförvaltningen afstyrkes på det högsta, enär Ständernas beslut, vid Krigskollegii upphörande, förutsatte, att de redan anslagna medlen skulle vara tillräckliga för det nya Embetsverk, som sattes i Krigskollegii ställe. Det af Kongl. Maj:t äskade nya anslag, 22,355 R:dr, för Krigshögskolan torde icke heller vara af så trängande beskaffenhet, att ett bifall dertill, redan på innevarande riksdag, kan vara oundgängligt. Om det nya anslaget till Krigsskolan, 5,111 R:dr 75 öre, gäller enahanda anmärkning. Det vill synas, som skulle denna skola kunna ordnas med de redan på ordinarie stat uppförda 79,888 R:dr 25 öre.

De af Kongl. Maj:t äskade anslag för utsträckta vapenöfningar och tillämpning af förbättrad provianteringsstat, tillhopa 241,540 R:dr 92 öre, skulle i sanning bättre kunna användas, om de inginge till fonden för gevärs uppköp, hvadan Riksdagen torde anse denna summa böra besparas till nämnda ännu viktigare och oundgängligare behof.

Äskade förhöjningarne i ordinarie kokinrättningsanslagen torde icke böra bifallas i vidsträcktare mån, än som skedde på sednaste riksdag med 5,075 R:dr på extra stat. — Måhända skulle äfven under närvarande missgynnande konjunkturen kunna innehållas med beviljande af förhöjningarne, dels 10,100 R:dr för Wermlands fältjägereregemente, dels 60,000 R:dr för beväringmanskapets vapenöfningar.

Bland artilleribehof förekomma 3,000,000 R:dr till nya infanterigevär, deraf en tredjedel borde anskaffas redan innevarande år.

Med åberopande af hvad här ofvan anförts, har jag velat fästa uppmärksamheten derpå, att i utlandet ännu tvistas om den fördelaktigaste modellen, och då Svenskarne icke hafva råd att experimentera med så betydliga penningesummor, vågar jag tillstyrka högsta varsamhet vid beviljandet af detta stora anslag,

samt föreslår: att högst en tredjedel af beloppet nu beviljas att utgå under nästa år.

Beträffande deremot anslaget 300,000 R:dr till kopparpatroner, jemte verkstäder därför, så vill jag hoppas, att verkstäder redan finnas, der så beskafade patroner kunna fabriceras, utan att anlita Statens medel för verkstädernas åstadkommande, hvadan jag afstyrker bifall till den del af summan, som är afsedd för verkstäders anläggning, väl vetande att den enskilda konkurrensen nog skall stå till buds med tillverkning af erforderligt antal kopparpatroner om fri täflan tillåtes.

På anslaget till *fortifikationsbehof* yrkar jag, att Riksdagen måtte göra betydliga nedsättningar och icke bifalla mera än hvad högsta behofvet kräfver. Ehuru ett icke obetydligt anslag vid förra riksdagen beviljades till påbörjande af *pontonier-bataljonens kasern och kokhusbyggnader å Jaktvarfvet*, så tror jag dock, att en klok hushållning bjuder att icke ånyo anslå äskade 110,380 R:dr 49 öre till denna byggnad, utan låta härmed anstå, tills landets tillgångar medger en slik uppoffring, den der icke är af så trängande behof påkallad.

Då ingenting vore klokare än att realisera de i förråderna befintliga odugliga krigsgevär, antingen genom utdelning till skarpskytteföreningarne eller försäljning å offentliga auktioner; så torde äskade anslaget, 49,262 R:dr 52 öre, till byggnader för gevärens förvar, kunna för närvarande innehållas.

Likaledes yrkas afslag å den Kongl. Propositionen i fråga om 80,000 R:dr till inköp af en tomt i Malmö för husarregementet.

Vid behandlingen af *Femte* Hufvudtiteln yrkas: att Stats-Utskottet ville tillse huruvida icke bland de på ordinarie stat uppförda summor må finnas sådana, som kunna antingen indragas eller nedsättas; derom jag härmed vördsamt motionerar.

I *Sjette* Hufvudtiteln förekommer äskad löneförhöjning för Sekreteraren hos Öfverståthållare-embetet för polisärenden; men som 2,400 R:dr redan äro för denne tjänsteman anslagne, så yrkas ogillande af förhöjningen 1,100 R:dr.

Vid *Sjunde* Hufvudtiteln yrkas, att Riksdagen måtte vägra bifall till utgiften för kolonien S:t. Barthelemy, enär denna utgift, som hittills utgjort 18,000 R:dr årligen, hotar att stiga i högre grad, utan att Riket eger minsta gagn af dess besittning. Skulle anslaget icke kunna vägras, hemställer jag,

att Riksdagen måtte besluta, att Svenska Staten afhänder sig nämnda besittning och tillåter befolkningen på ön ordna sig till en sjelfständig Stat efter deras eget godtfinnande.

Då jag under läsningen af Statsrådsprotokollen förliden riksdag inhemtade, att det köp om Statens egendom i Constantinopel, hvarpå anbud egt rum, om jag mins rätt, till omkring 500,000 R:dr, icke gick i fullbordan; så vågar jag föreslå:

att Riksdagen beslutar: ej mindre infordra Regeringens upplysning om den inkomst Staten åtnjuter af berörda egendom, än ock att Regeringen med möjligaste första bereder uppgörelse om försäljning af ifrågavarande hus och tomt, på möjligast fördelaktiga villkor samt sedermera redovisar den inflytande köpesumman bland Statens öfriga tillgångar.

Sedan *Attonde* Hufvudtiteln redan stigit till det oerhörda belopp af 4,560,200 R:dr, vill det synas som skulle man kunna bespara anslagen till äskade nya lönen för en professor i pedagogik vid universitetet i Upsala 4,500, äfvensom begärdt anslag till inrättandet af en akademi för Statsvetenskaperna och häfdeforskningen 10,000.

Deremot skulle jag vilja föreslå,

att Riksdagen beslutade indraga lönerna och arvodena för lärarne i första och andra klasserna vid alla elementarläroverken i Riket, i den mån lärarne kunna befordras till undervisning i de högre klasserna.

Skälet för sistnämnda yrkande är: att läroämnena i elementarläroverkens tvänne lägre klasser icke äro högre, än att desamma kunna bibringas lärjungarne i folkskolan. Det enda undantag härifrån utgöres af Tyska språket, som uppenbarligen synes vara insatt i andra klassen för att tvinga barnen att gå i elementarläroverken 2 à 3 år, som eljest icke behöfdes.

Då jag förmodar, att frågan om ändring i skolordningen kommer att behandlas af Riksdagen, förmodar jag det intet hinder häraf skall uppstå för indragning af omförmälde lärarelöner.

Om remiss härå till Stats-Utskottet anhålles vördsammast.

C. A. Larsson
från Östergötlands län.